

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3MCdo/2/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899743
Dátum vydania rozhodnutia:	13.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011899743.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného Krajského úradu životného prostredia Trnava, so sídlom v Trnave, Kollárova č. 8, zastúpeného JUDr. Alexandrom Florišom, advokátom so sídlom v Trnave, Paulínska č. 24, proti povinnej N. F., bývajúcej v Z., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Marko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Budatínska č. 47, pre vymoženie 61 574,72 €, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 Er 973/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 10. augusta 2010 č.k. 4 Er 973/2007-167, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a .

Oprávnenému náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi Mgr. Stanislavovi Polákovi sa Krajský úrad životného prostredia Trnava ako oprávnený domáhal vykonania exekúcie na majetok N. F. ako povinnej na základe exekučného titulu, a to rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda z 15. júla 2005 číslo A 05/01276-Has, ktorým bol N. F. udelený súhlas na zasahovanie do biotopu európskeho významu na časti parciel č. XXX/XX a č. XXX/X v katastrálnom území Z. na ploche určenej pre radovú zástavbu 24 rodinných domov a bolo jej uložené v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia uhradiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu, ktorá činí 61 574,71 € (1 855 000 Sk).

Na základe poverenia na vykonanie exekúcie, vydaného súdom na vykonanie vyššie označeného rozhodnutia, vydal exekútor dňa 27. septembra 2007 podľa § 47 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) upovedomenie o začatí exekúcie. Proti upovedomeniu o začatí exekúcie podala povinná námietky, v ktorých uviedla, že podmienený súhlas Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda so zásahom do biotopu európskeho významu

nevyužila, zásah neuskutočnila, a preto jej ani nevznikla povinnosť zaplatiť sumu 61 574,71 € (1 855 000 Sk) a exekúcia sa vedie na základe neexistujúceho exekučného titulu.

Okresný súd Bratislava I rozhodol o námietkach povinnej uznesením z 10. augusta 2010 č. k. 4 Er 973/2007-167 tak, že námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie zamietol. Uznesenie odôvodnil tým, že v exekučnom titule bol povinnej udelený súhlas na zasahovanie do biotopu európskeho významu, určené podmienky vykonávania činnosti, medzi ktoré patrila aj povinnosť povinnej zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu, ktorá činí 61 574,71 € (1 855 000 Sk), teda exekučným titulom bola povinnej uložená jasná povinnosť uhradiť sumu 61 574,71 € (1 855 000 Sk) v prospech oprávneného na účet Enviromentálneho fondu. Nakoľko rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, nebolo v súlade s § 89 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny zmenené, zrušené a ani nebola predĺžená jeho platnosť, ide naďalej o spôsobilý exekučný titul a nie je v právomoci exekučného súdu posudzovať právoplatné rozhodnutie správneho orgánu.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa § 243e ods. 1 O.s.p. mimoriadne dovolanie. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uvedené rozhodnutie zmenil tak, že námietkam povinnej proti exekúcii vyhovie. Uviedol, že exekučný súd sa mal v konaní o námietkach povinnej, v ktorých sa proti exekúcii bránila tvrdením, že exekúcia sa vedie bez exekučného titulu (rozhodnutia, ktoré jej ukladá povinnosť), zaoberať otázkou, či rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda je exekučným titulom. Bol toho názoru, že jazykovým výkladom samotného textu výroku tohto rozhodnutia nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, či rozhodnutie ukladá zaplatenie peňažnej sumy. Súhlas so zásahom do biotopu je totiž jednoznačne podmienený; žiadateľka nesmie zásah do biotopu vykonať, ak nezaplatí sumu 61 574,71 € (1 855 000 Sk), teda nemá povinnosť zaplatiť uvedenú sumu, ale má možnosť ju zaplatiť a tým splniť podmienky na vykonanie zásahu do biotopu. Súčasne poukázal na právnu úpravu, na základe ktorej bolo správnym orgánom rozhodnuté, najmä na ustanovenia § 6 ods. 1, 2, § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, z ktorých vyplýva, že orgán ochrany prírody uloží úhradu finančnej náhrady tomu, kto zasiahol do biotopu, môže žiadateľovi súčasne s udelením súhlasu so zásahom do biotopu uložiť úhradu finančnej náhrady alebo môže súhlas so zásahom do biotopu podmieniť tým, že žiadateľ najskôr zaplatí finančnú náhradu. V danom prípade žiadateľka (povinná) nedisponovala súhlasom správneho orgánu so zásahom do biotopu, ale iba podmieneným súhlasom na vykonanie zásahu, a preto jej nemohla vzniknú povinnosť uhradiť finančnú náhradu. Žiadateľka mala iba možnosť túto finančnú náhradu uhradiť a tým (po splnení ďalších podmienok správneho orgánu) získať právo na vykonanie zásahu do biotopu. Z uvedených dôvodov mal za to, že text výroku rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda je potrebné vyložiť tak, že rozhodnutie neukladá žiadateľke povinnosť zaplatiť finančnú náhradu. Nakoľko rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda z 15. júla 2005 číslo A 05/01276-Has nie je exekučným titulom, je v zmysle § 50 ods. 1 Exekučného poriadku daný dôvod, pre ktorý je exekúcia neprípustná a tým bol daný dôvod pre vyhovie námietkam povinnej proti exekúcii.

Oprávnený vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť. Výklad textu výroku rozhodnutia správneho orgánu generálnym prokurátorom nepovažoval za správny. Podľa jeho názoru je výroková časť rozhodnutia nepochybná, presne stanovuje výšku sumy, ktorú musí žiadateľka zaplatiť, určuje lehotu splatnosti a gramatickým a logickým výkladom nie je možné dospieť k inému záveru, než tomu, že povinnosť zaplatiť finančnú náhradu sa žiadateľke ukladá za už vykonaný zásah do biotopu. Skutočnosť, že bolo žiadateľkou do biotopu zasiahnuté, vyplýva z dokazovania vykonaného pred rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a zistení, že zásah do biotopu bol vykonaný v takom rozsahu, ktorý zodpovedá vyčísleniu spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu. V žiadnom prípade z rozhodnutia nemožno vyvodiť záver, že povinnosť zaplatiť finančnú náhradu má žiadateľka až po tom, čo splní ostatné dve podmienky vymedzené v rozhodnutí správneho orgánu. Okolnosť, že žiadateľka o niekoľko mesiacoch po zásahu do biotopu nehnuteľnosť predala, nemá pre rozhodnutie správneho orgánu z 15. júla 2005 žiaden právny význam.

Povinná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu sa stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania a

navrhla mu vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníčky konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. v spojení § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takouto vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, postihnuté.

V ďalšom sa preto dovolací súd zameral na posúdenie, či je opodstatnená námietka dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 81 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z.z.“) na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že na konanie podľa zákona č. 543/2002 Z.z. sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“). Vo všeobecnosti vykonateľnosť rozhodnutí orgánov štátnej správy, ktorých konanie je upravené zákonom č. 71/1967 Zb., sa posudzuje podľa § 52 ods. 2 tohto zákona. Takéto rozhodnutie je vykonateľné, ak sa proti nemu nemožno odvolať, podať rozklad, alebo ak odvolanie alebo rozklad nemá odkladný účinok. Platí teda zásada, že v každom prípade, keď zákon umožňuje podať odvolanie alebo rozklad, jeho podanie má odkladný účinok; iba ak to je výslovne v zákone uvedené, takýto účinok nemá.

V predmetnej veci právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia potvrdil správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal a potvrdenie vykonateľnosti rozhodnutia ako takého nebolo účastníkmi konania spochybnené.

Spochybnená povinnou osobou a následne aj generálnym prokurátorom bola iba tá skutočnosť, či je vykonateľný výrok rozhodnutia ukladajúci povinnosť povinnej plniť 61 574,71 € (1 855 000 Sk) na účet Enviromentálneho fondu, a to z dôvodu, že súhlas so zásahom do biotopu bol podmienený:

1. povinnosťou žiadateľky požiadať o vydanie súhlasu na výrub drevín podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. príslušný orgán ochrany prírody (obec Z.),
2. vydaním súhlasu obce Z. na výrub drevín,
3. povinnosťou žiadateľky zaplatiť finančnú náhradu 61 574,71 € (1 855 000 Sk).

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Podľa § 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku exekúciu je možno vykonať aj na podklade vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy.

Obvodný úrad životného prostredia (§ 68 zákona č. 543/2002 Z.z.) je v zmysle § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 543/2002 Z.z. orgánom verejnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozhodnutiu súdu, ktorým nebolo vyhovené námietkam povinnej. Z ustanovení § 50 ods. 1 Exekučného poriadku upravujúcich dôvody, pre ktoré je možné vzniesť námietky proti exekúcii vyplýva, že ich dôvodom môžu byť iba okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná.

Zo samotných námietok ale ani z mimoriadneho dovolania však nevyplýva (a ani to nie je tvrdené), že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti. Dovolací súd nezistil ani iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. Okrem toho, exekučný súd rozhodujúci o námietkach nie je pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia oprávnený ani posudzovať vecnú správnosť vykonávaného rozhodnutia; je oprávnený iba preskúmať, či rozhodnutie, ktoré má byť vykonané je vykonateľné.

Vykonateľnosť (ako základný predpoklad pre existenciu spôsobilého exekučného titulu) je takou vlastnosťou rozhodnutia, ktorá mu dáva punc vynútiteľnosti a umožňuje núteným spôsobom (výkonom) aj proti vôli povinného subjektu realizovať povinnosť obsiahnutú vo výroku rozhodnutia, ak táto nebola splnená dobrovoľne (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). Vykonateľnosť má svoju materiálnu a formálnu stránku. Formálna stránka vykonateľnosti je naplnená vtedy, ak rozhodnutie spĺňa predpoklady vykonateľnosti stanovené procesným predpisom, podľa ktorého bolo vydané. Materiálna vykonateľnosť exekučného titulu oproti tomu predstavuje vlastnú realizovateľnosť rozhodnutia, ktorá predpokladá reálnu existenciu oprávneného a povinného a ich presnú a jednoznačnú identifikáciu, a tiež presné vymedzenie obsahu vymáhaného nároku (ktorým podľa už citovaného § 41 ods. 1 Exekučného poriadku môže byť len priznanie práva, záväzok k povinnosti alebo postihnutie majetku) a jeho rozsahu.

Výrok rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Dunajská Streda z 15. júla 2005 číslo A 05/01276-Has o povinnosti povinnej zaplatiť 61 574,71 € (1 855 000 Sk) tak, ako je formulovaný, nevzbudzuje žiadne pochybnosti o tom, aké sú práva a povinnosti účastníkov z neho vyplývajúce, ale jasne a zrozumiteľne stanovuje ich rozsah a spôsob plnenia. Pokiaľ generálny prokurátor tvrdí, že výrok rozhodnutia, ktorým bolo uložené povinnej zaplatiť sumu 61 574,71 € (1 855 000 Sk), je potrebné podľa jazykového vyjadrenia interpretovať aj tak, že žiadateľka (povinná) nemá povinnosť zaplatiť uvedenú sumu, ale má možnosť zaplatiť uvedenú sumu a tým splniť podmienky na vykonanie zásahu do biotopu, s takýmto záverom nemožno súhlasiť. Zrejme ušlo pozornosti generálneho prokurátora, že vyššie uvedené podmienky spojené so súhlasom na zásah do biotopu pod bodom 1. až 3. nie sú podmienkami podmieňujúcimi povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu v sume 61 574,71 € (1 855 000 Sk), ale sú podmienkami pre vykonávanie činnosti povinnej, majúcej za následok zasahovanie do biotopu európskeho významu (viď výroková časť vykonávaného rozhodnutia). Zo samotného výroku vykonávaného rozhodnutia nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by podmieňovala splnenie povinnosti zaplatiť v jeho výroku určenú sumu vo väzbe na činnosť povinnej.

Takýto záver je nesporný aj z tej skutočnosti, že pre splnenie povinnosti zaplatiť sumu 61 574,71 € (1 855 000 Sk) je vo výroku vykonávaného rozhodnutia určená lehota 30 dní, ktorej začiatok plynutia je spojený s právoplatnosťou rozhodnutia.

Nad rámec dovolania dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že zákon č. 543/2002 Z.z. v ustanovení § 89 dáva možnosť dosiahnuť zmenu alebo zrušenie (a to aj na základe návrhu účastníka konania) právoplatného a vykonateľného rozhodnutia správneho orgánu, ak následne nastali skutočnosti v uvedenom ustanovení predpokladané. Tvrdenia povinnej a ani obsah dovolania však nenasvedčujú tomu, že by bol podaný návrh na dosiahnutie zmeny (zrušenie) v danom prípade vykonávaného rozhodnutia správneho orgánu.

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, a preto mimoriadne dovolanie smerujúce proti uzneseniu súdu prvého stupňa o zamietnutí námietok povinnej, ktoré nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), zamietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní proti povinnej, ktorá podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.). Dovolací súd však nepriznal oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania o mimoriadnom dovolaní (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.